

Töltődj fel!

Akkumulátor

Budapest Galéria, 2016. IV. 15. – V. 15.

HEMRIK LÁSZLÓ

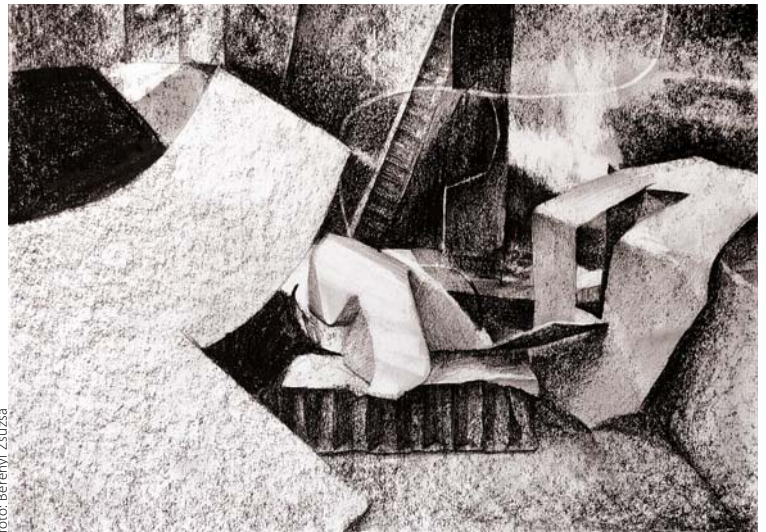
Az akkumulátor olyan kis méretű energiahordozó, amelyben a kémiai folyamatok visszafordíthatók, szemben az első rendű vagy nem tölthető elemekkel. A művészi tevékenység is leírható az akkumulátor működésével, hiszen a művész maga is akkumulál: felhalmoz, hogy a felhalmozott matériaenergiából alkotásokat hozzon létre. Ez azért fontos, mert a kiállítás kurátora, Szegedy-Maszák Zsuzsanna a gyűjtés motívumára építő kiállításának adhattott volna olyan címeket is, mint a mappa, store vagy winchester, de azokból hiányzott volna a gyűjteményeket mozgató dinamizmus.

KUPCSIK ADRIÁN:
Installation, 2016

Sokan gyűjtik a metropoliszok egykori telefonkönyveit. De ugye az egészen más feszültséget teremt, amikor *Rácz Márta* a *Hübler Márta* című munkájában (a férje után Hübler) kigyűjt a budapesti telefonkönyvből 887 Márta keresztnevé előfizetőt: vajon az ő nevük mögött milyen identitásformáló történetek húzódnak meg?

Több komponens együttes jelenléte tette lehetővé, hogy az *Akkumulátor* igényes népszerűsítője legyen a kortárs (magyar) képzőművészetnek. Szükség volt ehhez először is a különböző társadalmi és kulturális környezetből érkező látogató számára egyaránt érthető, igazolható, intellektuálisan lefordítható tematikára. A gyűjtés, a gyűjtemény, az abban felhalmozódó tudás, annak progresszivitása és bizonyos öncélúsága, miként sok kulturális, antropológiai jelenség a felvilágosodásnak s a vele majd azonos időben jelentkező ipari forradalomnak, gazdasági expanciónak volt köszönhető. A kulturális és tárgyi felhalmozás és bőség átformálta a tárgyakhoz fűződő viszonyainkat. Pénz- és időfedezete lesz a kisember kis gyűjteményének.

A kiállításból kiolvasható, hogy nagyon sok tartalma, típusa, motivációja van és lehet a gyűjtésnek a személyes dimenzióktól az állami intézményekig, és ezzel paralel nagyon sok művészi stratégiának lehet kezd-

Fotó: Berényi Zsuzsa

ményezője, célja. A kiállítás sokszínűség egyedül ott csorbul, hogy kevés mű reflektál közvetlenül a művészgyűjtemény és a képzőművészeti (múzeumi) gyűjtemények viszonyára.

A kiállításba került munkák különféle művészi programot, módszert, médiumhasználatot demonstrálnak. A munkák hangvétele is változatos: a játékostól a humoroson át a drámai tónusokig. Nem baj, ha a művek több „fronton” hatnak. Szívesen említtem *Tranker Kata* papírmunkáját, az *Antropológiai gyűjteményt*, amely egy olyan összetett problematika megjelenítésére vállalkozik, mint a múzeum mára már talán meghaladott eszméje. De utalhatunk a szomszédjában lévő Tarr Hajnalka-munkára (*Can't Get It*) vagy *Sugár János* képi környezetbe került, fémből kiöntött bonbontartóira, amelyek azon túl, hogy a művész által régóta gyűjtött tárgyak, esztétikailag igényesek s alkalmasak elvont műfajelméleti viták generálására is (*Museum Quarter*, *Ideális Település*, *Liska Town*, *Angyalföld*).

A kurátor már-már a didaktikusságig vállalta a művek kohéziós energiájának érvényesítését a rendezésnél. *Babos Zsili Bertalan* és *BP. Szabó György* hasonló tárgyi világot gyűjtene, hasonló szenvedéllyel, amelyekből aztán assemblage-ok, objektumok születnek, s mi sem életszerűbb ebben a kiállításban, mint hogy gyűjteményeik egy nagy, közös installációban egyesüljenek (*Cimmel*, *Cím nélkül*).

És végül a genius loci: Óbuda legrégebbi épületének apró, fülketermeiben úgy érezheti magát az ember, mintha egy tudós hatalmas fiókjának egymásba nyíló rekeszeiben jönne-menne.

Többségében a földszinti terekbe kerültek azok a munkák, amelyekben a művészek által gyűjtött tárgyak a maguk anyagi valóságában integrálódtak a képzőművészeti alkotásokba. A galéria

kapualjában áll *Matzon Ákos*nak a természetes légmozgást kihasználó szélhárfaszerű installációja, melyek hangjáért az általa gyűjtött kézzelvezélték a felelősek (*Penelopé százszor*). *Elekes Károly* bicikagyűjteményének darabjait használja fel egy mezőiségi népdal megjelenítéséhez. A polcon egymás mellé szúrta, különböző módon megtört bicikák egy-egy hangjegyet képviselnek, ahogy arra is utalnak, miként is vesznek el jelentésüket a gyűjteménybe került tárgyak (*Mezőiségi Dizájn*).

Romhányi Veronika munkája testesíti meg leginkább a Boris Groys által nevesített ready-made realizmust (*A Hónap Dolgozója*). Pseudo-kindertojásfigurákat készít, melyeket aztán két létezési síkra helyez. Láthatjuk őket a maguk valóságában egy retro komód tetején és a komódra helyezett plazmatévéen futó animációs filmben. *Felsmann István Hajó* című objektje szintén egy „majdnem” szimulákrum. Édesapja hajómodell-gyűjteményének egyik darabját építette meg szódabikarbónából, de e gyűjteményhez fűződő viszonyával már nem így tesz, inkább „leépíti” azt. A hajót a megnyitón egy ecettel töltött kádba helyezte, s néhány óra múlva a hajó az enyészetté vált. Méltó folytatása a *Családi porcelánkészlet* című performansznak.

Egy emelettel feljebb *Gink Sára* több részből álló munkával kíván textilművész édesanyja tárgyainak és emlékeinek adózni. *Karácsonyi László* gyűjtőszervevényétől szeretne megszabadulni: dunsztosüvegekbe préseli a sok „szemetet”. De küzdelme csak felemás sikerrel kecsegtet, ha ez így megy tovább, hama-

foto: Berényi Zsuzsa

rosan egy dunsztosüveg-kollekcióval kell szembenéznie, és újabb megoldásokat keresni a gyűjtés kísértésének legyőzésére (*Kacatdunszt, The Torment of Saint Anthony*).

Kerekes Gábor vezeti fel azokat a munkákat, amelyekben a képek, illetve a képeken megjelenő gyűjtemények kerülnek a központba. *Kerekes* színes magazinokból kivágott, különböző csoportba rendezett fotókkal borította be a galéria egyik falát. A művész otthagya a „tapétázás” közben keletkezett hulladékot, és ezzel, ahogy a most készülő *Bábel* című nagyszabású installáció három elemével is, a munka folyamatjellegét hangsúlyozza. A kiállítás legtöbb alkotásában egyébként benne van ez a nyitott, lezáratlan jelleg, ahogyan a gyűjtemény természetéhez is hozzátartozik a „készen nem levés” állapota.

Esterházy Marcell művészetének fontos inspirációs forrása a család, a családtörténet. Az Akkumulátorra hozott 2006-os munka is a családtörténettel foglalkozik, azt kívánja még kerekre formálni, de a végeredmény sikeréről, ahogy cím is mutatja, kétségeink lehetnek. *A The Circle is Notround* felületén a művész hetven beszkenelt „emléktárgyat” igyekezett kőralakzatba elrendezni.

FELSMANN ISTVÁN:
Trófea, 2016

KEREKES GÁBOR:
Bábel projekt (épületek),
2015-2016

foto: Berényi Zsuzsa

fotó: Berényi Zsuzsa

Érdekes szituációt hozott létre a *Foglalási Bizottság / Comité de Réreservation*. Ők utcai helyfoglalásokat (pl. költözés, áru pakolás stb.) dokumentálnak, melyeket aztán egy blogon tesznek hozzáférhetővé, ám most csavartak egyet a dolgon, a bázisukat áthelyezték, és a képek helyett a képeken megjelenő tárgyakból építettek egy helyfoglaló installációt a művészetnek szánt zárt térben.

Azért maradt hely a múzeumtematikára felfűzhető alkotásoknak, melyek közül Tranker Kata munkájáról már szóltunk. *Tarr Hajnalka Can't Get It* című tizenkét részes munkájából hozott el egy elemet. A papírlapokkal telítözött nagy méretű doboz nem csak a természettudományos gyűjtőmunka telhetetlenségét és esztétikáját eleve-

LOLA CERVANT:
Ivan, 2015

Kiállítási enteriőr **SUGÁR JÁNOS** műveivel. Előtérben Az összes négybetűs szó, 1996, felújítva 2016

GOSZTOLA KITTI:
Cereus Peruvianus, 2016

Elekes Károly diasorozatában megannyi 18-as számot látunk megjelenni (*Mínusz végtelen*). Nem tudjuk, hogy sajnáljuk, vagy irigyeljük a művészt, aki nem szabadulhat a 18-as látványától, mert az bárhol, bármikor, bármilyen formában felbukkanhat.

Sugár János és Felsmann István a médiából, a netről gyűjtött képekkel is dolgozik (*Arc nélkül*, illetve *Trófea*). E munkák elszakadnak mind a családi, mind a konceptuális vonatkozásoktól. Erős bennük a politikum, illetve a tömegmédiával, a digitális képkultúrával szemben kritikai attitűd. Sugárnál kitakart vagy maszkkal eltakart arccokat látni, míg Felsmann legoreliefjén Putyin vadászszákmányaira tesz utalást.

Kupcsik Adrián képeinek technikai bizonyos értelemben hatalmas távolságra állnak egymástól (*Spin Off 09, Installation*). De a printet és a grafitrajzot összeköti ugyanaz a feszült, művészi figyelem és a csendélet tárgyaló újrashasznosított, újrashasznosításra váró hulladék.

Bernáth Dániel mellkasröntgent-felvételeket alakít és esztétizál át (*Mask No. 3*). *Blahó Borbála* a férje sportsikereit megjelenítő kupákat transzformál grafikai terekbe. Egy lapra kétszer rajzolja meg ugyanazt a serleget, még hozzá úgy, hogy a második készítésekor az első letakarja. Mondanom sem kell, nem lesznek egyformák. Mintha valami verseny lenne ez is, közben pedig a művészet természete ölt testet bennük (*Két serleg*).

níti meg, ugyanakkor azzal, hogy a lepkék az értelmező kéziszőtár lapjaiból lettek kivágvá, az értelmezés, a megértés lehetőségnek szegmentálását is jelzi, de csak a művészet terepében belül.

A kiállítás egyik legkedvesebb darabja számomra a tudományos ismeretterjesztő installációként (szemléltető ábrák, egy műanyag növény, könyvek) is értelmezhető *Cereus Peruvianus*, *Gosztola Kitti* munkája. A magyar történelem legnépszerűbb alakját, Kossuth Lajost és egy kaktuszt elevenít meg a mű. Kossuth a torinói emigrációban szívesen foglalkozott botanikával, így tett szert egy perui oszlopkaktuszra, amely később Magyarországra került, hogy hajtásai révén ma is eleven emlékezetként működjön.

S végül zárjuk a sort az „utazó” művekkel. A kiállítás egyetlen külföldi alkotója a mexikói *Lola Cervant*. Egyidejű térkép emberekről című projektében hiperreál ceruzarajzot készít kilenc, hozzá hasonlóan úton lévő emberről. Az Akkumulátorban *Ivan* látható. Hogy a portré még valóságosabb legyen, a modell néhány személyes tárgya is a kép mellé kerül.

A valóság megragadásának igényével lép fel *Koós Gábor* is. *Glasgow Diary* című jegyzetfüzetét a skót nagyváros emlékei töltik meg: különböző tárgyak, növények, épületek felületeinek közvetlen, frotázs-szerű lenyomatai.

Ennél közelebb már nem lehet a valósághoz jutni.